

REFORM AF OFFENTLIGE INDKØB

TEKST 8: SOCIALE ASPEKTER AF DE NYE REGLER

Målet med de nye regler om offentlige indkøb er blandt andet at bidrage til gennemførelse af miljøpolitikken, politikken for social integration og innovationspolitikken. De sociale aspekter er dog ikke begrænset til social integration, men omfatter også overholdelse af de rettigheder, der følger af gældende lovgivning.

- De nye direktiver indeholder en tværgående "social klausul".
 - Den henviser til princippet om overholdelse af gældende miljømæssige, sociale eller arbejdsretlige forpligtelser, som følger af EU-retten, national ret, kollektive overenskomster eller folkeretten. Det er vigtigt, at EU-landene og de offentlige myndigheder værner om de forpligtelser, der gælder for stedet for arbejdets eller tjenesteydelsens udførelse.
 - En virksomhed, der ikke overholder disse forpligtelser, kan blive udelukket fra offentlige udbud.
 - De offentlige myndigheder skal udelukke ethvert unormalt lavt bud, hvis det viser sig, at det lave bud skyldes manglende overholdelse af miljømæssige, sociale eller arbejdsretlige forpligtelser, som følger af EU-retten, national ret, kollektive overenskomster eller folkeretten. I så fald er der tale om et nyt instrument til bekæmpelse af social dumping.
- **Sociale kriterier** kan inddrages i offentlige indkøb:
 - De offentlige indkøbere kan nu inddrage produktionsprocessen for netop de varer, tjenesteydelser og bygge- og anlægsarbejder, de vil købe. De kan så beslutte at give kontrakten til den virksomhed, som har flest ugunstigt stillede ansatte, f.eks. langtidsledige, til at fremstille de pågældende varer eller tilbyde tjenesteydelserne. De kan også inddrage de specifikke arbejdsvilkår for de ansatte, som kan overstige lovkravene.
 - Disse kriterier kan dog kun anvendes på de ansatte, der deltager i anlægsarbejdet, fremstillingen eller ydelsen af de specifikke varer eller tjenesteydelser, det pågældende offentlige indkøb omhandler. Det bliver således ikke muligt at kræve, at virksomheden skal have en generel politik for socialt eller miljømæssigt ansvar, da et sådant krav ikke vedrører de specifikke købte varer eller tjenesteydelser.
- **Social integration** favoriseres også. Det bliver nu muligt at **reservere kontrakter**:
 - til specifikke strukturer (beskyttede værksteder) eller sociale virksomheder, som arbejder med at integrere ugunstigt stillede personer) for alle typer bygge- og anlægsarbejder, tjenesteydelser og leverancer. For at kunne opnå denne type reserverede kontrakter skal virksomheden nu have 30 % ugunstigt stillede blandt sine ansatte.

- Kontrakterne gælder udelukkende bestemte sociale tjenesteydelser, løber i et begrænset tidsrum (op til 3 år) og gives til almenyttige virksomheder med offentlige tjenesteydelsesopgaver, som er baseret på medarbejderinddragelse.
- **Sociale og kulturelle tjenester, sundhedstjenester** og visse andre tjenester, f.eks. juridiske tjenester og hotel-, restaurant- og kantinedrift, der er nævnt i direktiverne, er omfattet af en **ny forenklet ordning** (se TEKST 6):
 - Denne ordning gælder for kontrakter på over 750 000 euro (mod 200 000 euro for andre tjenester). Det formodes, at kontrakter på lavere beløb, som ikke modtager EU-støtte, ikke er interessante for virksomheder i andre medlemslande.
 - Offentlige indkøbere kan give kontrakterne til bud, der opfylder kvalitetskriterier som tilgængelige, kontinuerlige og bæredygtige tjenester, som de finder afgørende for den pågældende tjeneste.
 - Ud over forpligtelsen til at behandle alle virksomheder ens og sikre en passende offentliggørelse af udbudsbekendtgørelsen (i forenklet form) og tildelingen af kontrakten er det kun nationale regler, der gælder for denne type procedurer.
- De nye EU-regler berører ikke **den måde, de offentlige myndigheder er organiseret på**:
 - Medlemslandene vælger selv, hvordan de vil organisere deres offentlige tjenester. En offentlig myndighed kan således enten selv udføre de opgaver af offentlig interesse, den har ansvaret for, eller få hjælp udefra.
 - Reglerne om offentlige indkøb og koncessioner gælder kun, når en offentlig myndighed beslutter at bruge hjælp udefra.
 - Samarbejdet mellem offentlige myndigheder, især kommunerne, er ikke omfattet af reglerne om offentlige indkøb. Dette samarbejde er nu garanteret af de nye regler, der specificerer samarbejdsbetingelserne (se TEKST 5).
- Økonomiske aktører, der overtræder visse regler eller ikke overholder forpligtelser, bliver **udelukket fra offentlige udbud**. De offentlige myndigheder skal fremover udelukke økonomiske aktører:
 - Som er dømt for ikke at have betalt skat eller sociale sikringsbidrag. Udelukkelse kan også komme på tale uden en dom, når den relevante offentlige myndighed har bevis for manglende betaling.
 - Hvis den tværgående "sociale klausul" (se ovenfor) ikke er overholdt, vil budet blive afvist.
- Der gælder nu særlige bestemmelser om **underentreprise**:
 - De kompetente nationale myndigheder skal sørge for, at miljømæssige, sociale eller arbejdsretlige forpligtelser, der følger af EU-retten, national ret, kollektive

overenskomster eller folkeretten, overholdes (se den tværgående "sociale klausul" ovenfor), også af underentreprenører.

- I forbindelse med indkaldelsen af tilbud skal alle virksomheder udpege de dele af kontrakten, de ikke selv vil udføre, men overdrage til tredjemand. I visse tilfælde skal den virksomhed, der får kontrakten, give den offentlige indkøber navne og kontaktoplysninger på de underleverandører, den vil bruge. Forpligtelserne kan ligeledes gælde for underleverandørers underleverandører.
- En underentreprenørkæde kan udarbejdes.
- En underentreprenørs ydelser kan eventuelt betales direkte af den offentlige indkøber.